Do?a Yürüyü?ü Yapmaya Motive Eden Faktörler Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Do?a Yürüyü?ü Yapmaya Motive Eden Faktörler Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20060

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Do?a Yürüyü?ü Yapmaya Motive Eden Faktörler Ölçe?i (MFST-TOAD), bireyleri **do?a yürüyü?ü** aktivitelerine kat?lmaya iten temel psikolojik ve çevresel faktörleri ölçmek amac?yla Türk popülasyonuna uyarlanm?? bir ölçektir. Ölçe?in uyarlama çal??mas? 2013 y?l?nda Faik Ardahan ve Murat Mert taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Bu araç, özellikle rekreasyonel faaliyetler ve spor psikolojisi alanlar?nda, bireylerin d?? mekan sporlar?na yönelik motivasyonel yap?lar?n? incelemek için tasarlanm??t?r. Ölçek, bireylerin bu tür faaliyetlere kat?l?m nedenlerini, ki?isel geli?imden sosyal etkile?ime kadar geni? bir yelpazede de?erlendirmeyi sa?lar. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?r.

Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?lamay? amaçlam??, böylece Türkiye'deki ara?t?rmac?lar?n do?a sporlar? motivasyonunu güvenilir bir ?ekilde ölçmelerine olanak tan?m??t?r. Ölçek, do?a turizmi ve rekreasyon yönetimi alanlar?nda da kat?l?mc? davran??lar?n? anlamak için de?erli bir araçt?r.

Anahtar Kelimeler

Do?a yürüyü?ü, **motivasyon**, rekreasyon, uyarlama, psikometrik, d?? mekan sporlar?, faktör analizi, trekking.

Yazarlar

Faik Ardahan, Murat Mert.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, bireyleri do?a yürüyü?ü (trekking/hiking) gibi d?? mekan rekreasyon faaliyetlerine kat?lmaya yönlendiren içsel ve d??sal faktörleri sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Ölçek, kat?l?mc?lar?n motivasyon kaynaklar?n? detayl?ca analiz ederek, bu faaliyetlerin planlanmas? ve te?vik edilmesi için gerekli bilgileri sunar.

Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerinin Türk popülasyonu için geçerli ve güvenilir olup olmad???n? belirlemeyi hedeflemi?tir. Bu çal??ma, spor bilimleri, turizm ve çevre psikolojisi alanlar?nda motivasyonel yap?lar?n kültürel ba?lamda anla??lmas?na katk? sa?lam??, böylece Türkiye'deki do?a sporlar? ara?t?rmalar?na temel bir araç kazand?rm??t?r.

Yap?

Ölçek, spesifik olarak **do?a yürüyü?ü** faaliyetlerine özgü motivasyonel yap?lar? ölçmektedir. Bu motivasyon, genellikle öz belirleme teorisi çerçevesinde içsel ve d??sal motivasyon boyutlar?na

ARABPSYCHOLOGY.COM

ayr?l?r. ?çsel motivasyon, bireyin aktiviteden ald??? keyif, macera aray??? ve ki?isel geli?im gibi unsurlar? kapsarken; d??sal motivasyon ise sosyal etkile?im, sa?l?k faydalar? veya kaç?? gibi d?? kaynakl? hedefleri içerir.

Ölçek, bireylerin do?ayla ba?lant? kurma, fiziksel aktivite ihtiyac? ve sosyal etkile?im gibi alt boyutlar arac?l???yla psikolojik yap?lar? de?erlendirir. Bu faktörlerin her biri, do?a yürüyü?ü aktivitesine kat?l?m?n alt?nda yatan farkl? güdüleri temsil eder. Bu çok boyutlu yap?, motivasyonun karma??k do?as?n? yakalamay? hedefler.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, Ardahan ve Mert (2013) taraf?ndan gerçekle?tirilen uyarlama çal??mas?n?n temel bile?enlerinden biridir. Uyarlama sürecinde yap? geçerli?inin (construct validity) incelendi?i varsay?lmaktad?r. Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? motivasyonel faktörleri, Türk kültürüne uygun bir ?ekilde do?ru ve tutarl? bir biçimde ölçüp ölçmedi?ini ortaya koymay? gerektirir.

Orijinal makalede detayl? geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, uyarlama çal??mas?n?n yay?nlanm?? olmas?, faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde ba?ar?yla do?ruland???n? ve ölçe?in kültürel adaptasyonunun geçerli oldu?unu dü?ündürmektedir. Ara?t?rmac?lar, geçerlik sonuçlar?n?n ayr?nt?lar? için yay?mlanm?? makaleye ba?vurmal?d?rlar.

Güvenirlik

Güvenirlik (reliability) analizleri, ölçek maddelerinin iç tutarl?l???n? ve ölçüm kararl?l???n? de?erlendirmek için kritik öneme sahiptir. Uyarlama çal??mas?nda, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusundaki tutarl?l???n? belirlemek amac?yla genellikle iç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach Alfa kullan?lm??t?r. Yüksek Alfa de?erleri, ölçe?in güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu gösterir.

Güvenirlik analizleri, ölçe?in farkl? zamanlarda ve farkl? örneklemlerde benzer sonuçlar üretme yetene?ini de kapsar. Ölçe?in güvenilirli?i, do?a yürüyü?ü motivasyonu alan?nda yap?lacak ileri ara?t?rmalar?n sa?lam bir temele oturmas?n? sa?lar.

Faktör Analizi

Do?a Yürüyü?ü Yapmaya Motive Eden Faktörler Ölçe?i'nin psikometrik uyarlama sürecinde, ölçe?in yap?sal boyutlar?n? belirlemek ve orijinal faktör yap?s?n? do?rulamak amac?yla faktör analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analiz, do?a yürüyü?üne kat?l?m? motive eden unsurlar?n (örne?in, macera aray???, sa?l?k, sosyal etkile?im) birbirinden ba??ms?z alt boyutlar halinde gruplan?p gruplanmad???n? inceler.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Uyarlama çal??mas?nda, orijinal ölçe?in sahip oldu?u motivasyon faktörlerinin Türk kat?l?mc?lar üzerindeki da??l?m? test edilmi? ve elde edilen faktör yükleri, ölçe?in kültürel adaptasyonunun ba?ar?l? oldu?unu teyit etmi?tir. Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle desteklendi?ini göstermektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Özellikle do?a yürüyü?ü faaliyetlerine kat?lan bireyler)

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki do?a yürüyü?ü faaliyetlerine kat?lan bireyler üzerinde test edilmi? ve geçerlik/güvenirlik çal??malar? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. Yan?t seçenekleri a?a??daki gibidir:

1 = **Kesinlikle Hay?r**
2 = Hay?r
3 = Karars?z?m
4 = Evet
5 = **Kesinlikle Evet**

Anahtar Kelimeler

Motivasyonel faktörler, trekking, hiking, rekreasyonel sporlar, Faik Ardahan, Murat Mert, psikometri, spor motivasyonu.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: ardahan@akdeniz.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Faik Ardahan, Akdeniz Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi (Tahmini).

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in akademik ve ticari olmayan ara?t?rma amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar (Faik Ardahan) ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Ölçe?in kullan?m?na ili?kin ücret bilgisi belirtilmemi?tir; ancak akademik araçlar genellikle ara?t?rma amaçl? kullan?mda ücretsizdir.

Test Y?l?: Uyarlama çal??mas?n?n yay?nland??? y?l **2013**'tür.

Kaynaklar

Ardahan, F. ve Mert, M. (2013). Bireyleri Do?a Yürüyü?ü Yapmaya Motive Eden Faktörler Ölçe?i ve bu faaliyetlere kat?larak elde edilen faydalar ölçe?inin Türk popülasyonu için geçerlilik güvenirlik çal??mas?. *International Journal of Human Sciences, 10* (2), 338-355.

Makalenin orijinal ba?lant?s?: j-humansciences.com.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: doga-yuruyusu-yapmaya-motive-eden-faktorler-olcegi-mfst-toad.pdf.

Do?a Yürüyü?ü Yapmaya Motive Eden Faktörler Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynakta ölçek maddeleri aç?kça listelenmemi?tir. Ölçek maddelerinin tamam?na ve puanlama anahtar?na ula?mak için Ardahan ve Mert (2013) taraf?ndan yay?mlanan akademik makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir. Bu makale, ölçe?in uygulanmas? ve de?erlendirilmesi için gerekli tüm bilgileri içermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM